

Fiche 7: Besluit betreffende de oprichting van EUROJUST

1. Algemene gegevens

Voorstel: Initiatief van de Republiek Slovenië, de Franse Republiek, de Tsjechische Republiek, het Koninkrijk Zweden, het Koninkrijk Spanje, het Koninkrijk België, de Republiek Polen, de Italiaanse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden, de Slowaakse Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Oostenrijk en de Portugese Republiek inzake een Ontwerpbesluit van de Raad inzake het versterken van Eurojust en tot wijziging van Besluit 2002/187/JBZ van de Raad van 28 februari 2002, teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken, zoals gewijzigd bij Besluit 2003/659/JBZ van de Raad betreffende de oprichting van Eurojust.

Datum Raadsdocument: 7 januari 2008

Nr. Raadsdocument: 5037/08 COPEN 1 EUROJUST 1 EJN 1

Pre-lex: niet beschikbaar

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet uitgevoerd

Behandelingstraject Raad: werkgroep strafrechtelijke samenwerking (COPEN), CATS, JBZ-Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Justitie

Rechtsbasis: art. 31 en 34 lid 2, onder c, EU-Verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: eenparigheid van stemmen in de Raad; raadpleging Europees Parlement

Comitologie: n.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel heeft betrekking op versterking van de operationele aspecten van de rol van Eurojust bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en terrorisme in de EU. Nederland is positief over de bevoegdheid en de subsidiariteit en proportionaliteit van het voorstel. Als mede-indiener steunt Nederland het voorstel op hoofdlijnen en is het nauw betrokken bij de besluitvorming over de noodzakelijke vervolgstappen in het onderhandelingsproces.

3. Samenvatting voorstel

a) Inhoud voorstel:

Het ontwerpbesluit is ingediend door veertien lidstaten, waaronder Nederland en is de uitkomst van een gedachtenwisseling welke in 2006 is aangevangen. Het voorstel behelst, voortbouwend op de mededeling van de Europese Commissie van 23 oktober 2007 over de rol van Eurojust en van het Europees Justitieel Netwerk (EJN) bij de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit en het terrorisme in de Europese Unie¹, een versterking van de operationele kanten van Eurojust, met name op de volgende punten:

- minimumharmonisatie van de bevoegdheden die de nationale leden van het Eurojustcollege op basis van de wetgeving in hun eigen lidstaat mogen uitoefenen;

¹ Voor het BNC-fiche over deze Mededeling zie TK, 2007-2008, 22 112, nr. 595, punt 4

- uitbreiding van de bevoegdheden van het Eurojustcollege als zodanig;
- versterking van de rol en inzetbaarheid van Eurojust in urgente situaties;
- verbetering van de informatieverstrekking aan Eurojust vanuit de lidstaten;
- wijziging van de administratieve structuur van Eurojust, en
- intensivering van de samenwerking tussen Eurojust en andere actoren op het terrein van de justitiële samenwerking in strafzaken (in het bijzonder het EJN en Europol, maar ook OLAF, Frontex, Sitcen, Interpol en derde landen).

b) *Impact-assessment Commissie*: n.v.t.

NB: er is geen *impact assessment*, maar wel een nota van toelichting bij dit ontwerpbesluit (en het bijbehorende voorstel betreffende het EJN, doc. 5039/08 COPEN 3 EUROJUST 3 EJN 3)². De Europese Commissie heeft informeel te kennen gegeven een *impact assessment* te willen uitvoeren op basis van haar eerder aangehaalde Mededeling over de toekomst van Eurojust en het EJN. Naar verwachting zal deze vooralsnog een vertrouwelijk karakter hebben.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid*: de rechtsgrondslag van het voorstel is art. 31 en 34 lid 2, onder c, EU-Verdrag. Dit is naar mening van Nederland de juiste rechtsbasis.

b) *Functionele toets*

- *Subsidiariteit*: positief
- *Proportionaliteit*: positief
- *Onderbouwing*: m.b.t. subsidiariteit: De verdere ontwikkeling van Eurojust kan enkel gestalte krijgen door (nieuwe) Europese regelgeving. Deze zal ook bijdragen tot een meer vergelijkbare wijze van ondersteuning van het werk van Eurojust vanuit de lidstaten.

M.b.t. proportionaliteit: het onderhavige voorstel gaat niet verder dan noodzakelijk is voor het bereiken van het gestelde doel (versterking van de operationele aspecten van de rol van Eurojust bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en terrorisme in de EU). De aan de nationale leden toegekende bevoegdheden zijn beperkt tot wat nodig is voor hun rol bij de bestrijding van grensoverschrijdende delicten en er wordt benadrukt dat de nationale leden hierbij, behoudens uitzonderingen, steeds in overeenstemming met de nationale justitiële autoriteiten optreden.

c) *Nederlands oordeel*:

Als mede-indiener van dit voorstel steunt Nederland dit voorstel op hoofdlijnen: Nederland is voorstander van de versterking van de rol van Eurojust bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit en terrorisme binnen de EU; een dergelijke ontwikkeling strookt met de Nederlandse opvattingen over de verdere ontwikkeling van de strafrechtelijke samenwerking binnen de EU. In het onderhandelingstraject over de verdere concrete invulling van het voorstel dient aandacht besteed te worden aan de mogelijkheid van een effectieve en flexibele inzet van de nationale vertegenwoordiger en de verbinding met het *Organised Crime Threat Assessment* van Europol.

5. Implicaties financieel

a) *Consequenties EG-begroting*: de financiële implicaties van de verschillende aspecten van het voorstel zijn niet concreet uitgewerkt in een *financial statement* noch bevat het Raadsbesluit een specifiek artikel over financiële dekking. Dat kan leiden tot veel onduidelijkheden in een later stadium. Op voorhand zal voorts nader moeten blijken of alle voorgestelde kostenposten juridisch gezien

² Zie doc. 5038/08 COPEN 2 EUROJUST 2 EJN 2

daadwerkelijk onder de Eurojustbegroting kunnen komen te vallen, danwel mogelijk onder andere posten op de Gemeenschapsbegroting of zelfs in het geheel niet, danwel dat bepaalde kosten zullen worden toegerekend aan nationale overheden. Wat Nederland betreft, is het uitgangspunt daarbij dat het besluit geen gevolgen mag hebben voor de bestaande financiële kaders (FP's en jaarbegroting) van de EU, en dat het Raadsbesluit heldere formuleringen bevat over de toerekening van kosten, opdat in de toekomst geen verrassingen ontstaan.

b) Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden: Indien het voorstel consequenties heeft voor de nationale begroting, dan komen deze conform de regels budgetdiscipline ten laste van het beleidsverantwoordelijke departement.

c) Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger: geen.

d) Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger: de voorgestelde verplichting tot informatieverstrekking aan Eurojust zal naar verwachting met name voor het Openbaar Ministerie extra administratieve lasten genereren. Het feitelijke effect daarvan is op dit moment nog niet precies aan te geven.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid: vooralsnog geen, met dien verstande dat dit mede afhankelijk is van de uitkomst van de onderhandelingen met betrekking tot de positie van de nationale vertegenwoordiger in het Eurojustcollege in relatie tot de nationale organisatorische context waarbinnen hij opereert.

b) Voorgestelde implementatietermijn: twee jaar na inwerkingtreding van het onderhavige besluit (artikel 2, eerste lid). Dat lijkt haalbaar.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling: een evaluatiebepaling is voorzien in het ontwerpbesluit. De Europese Commissie controleert op geregelde tijdstippen de uitvoering door de lidstaten en brengt daarover verslag uit aan de Raad.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Informatie over het inschakelen van nationale agentschappen, zelfstandige bestuursorganen e.d.

a) Uitvoerbaarheid: de voorgestelde verplichting tot informatieverstrekking aan het nationale Eurojust lid is zodanig veelomvattend dat de haalbaarheid en effectiviteit in het gedrang kunnen komen; hieraan wordt aandacht besteed bij de verdere onderhandelingen.

b) Handhaafbaarheid: n.v.t.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

a) Geen

b) Toelichting implicaties: n.v.t.

9. Nederlandse positie

Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

- Nederland is voorstander van de versterking van de rol van Eurojust bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit en terrorisme binnen de EU; een dergelijke ontwikkeling strookt met de Nederlandse opvattingen over de verdere ontwikkeling van de strafrechtelijke samenwerking binnen de EU;
- Nederland ondersteunt dit voorstel dan ook op hoofdlijnen:
 - Nederland staat positief tegenover de voorstellen voor een minimumzittingsduur van nationale leden en de versterking van hun ondersteuning.

- Nederland staat eveneens positief tegenover de voorstellen tot versterking van de administratieve structuur van Eurojust.
 - Nederland steunt de voorstellen die erop gericht zijn de samenwerking tussen Eurojust enerzijds en Europol, OLAF, Sitcen, Interpol, Frontex en derde landen anderzijds te versterken en bij te dragen tot een heldere onderlinge rolverdeling.
 - Nederland is ook voorstander van het onderbrengen van het secretariaat van de verschillende informele netwerken van praktijkdeskundigen (genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven, gemeenschappelijke onderzoeksteams, het anticorruptienetwerk) bij Eurojust.
 - Nederland staat positief tegenover een rationalisatie van de respectievelijke rollen die Eurojust en het EJN hebben in het kader van de justitiële samenwerking binnen de EU, vanuit de gedachte dat deze zal bijdragen tot een nog inniger en effectievere samenwerking tussen deze beide organisaties.
- Hoewel Nederland het onderhavige voorstel op hoofdlijnen onderschrijft, heeft het op onderdelen nog behoefte aan verbetering of precisering:
 - Nederland meent dat het voorstel meer vrijheid aan de lidstaten zou kunnen laten bij het inrichten van de ondersteuning van de nationale vertegenwoordiger bij Eurojust en bij de verplichting tot informatieverstrekking aan Eurojust.
 - Nederland is van mening dat de wijziging van het Eurojustbesluit moet passen binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting. Nederland meent dat de financiële implicaties van het voorstel beter moeten worden uitgewerkt en dat ook duidelijker moet worden welke kosten en acties ten laste zullen (kunnen) komen van de EU-begroting, waaronder begrepen de Eurojustbegroting, danwel van de nationale begrotingen. Bij voorkeur zouden hiertoe op voorhand transparante criteria, of een opsomming van acties die ten laste zullen komen van het Eurojustbudget, moeten worden geformuleerd. Indien dit budget tekort schiet, is het zinvol om voor aanneming van het Raadsbesluit afspraken te maken over alternatieve financiering (en deze eventueel in het Raadsbesluit op te nemen).
 - Nederland is er voorstander van dat er in het voorstel een nauwere aansluiting wordt opgenomen tussen de prioriteiten die de JBZ-Raad vaststelt op basis van het *Organised Crime Threat Assessment* (OCTA) en de activiteiten waarop Eurojust zich prioritair richt.
 - Nederland acht een verduidelijking van de positie, taak en bevoegdheden van de zgn. verbindingsmagistraten die Eurojust op termijn in derdelanden zou kunnen stationeren wenselijk.
 - Nederland acht het van belang dat de onderdelen van het voorstel die raken aan de rol van Europol, zoals de toegang tot de zgn. *Analytical Work Files* (AWF's), nauw aansluiten bij de bestaande Europolregels met betrekking tot de toegang tot informatie en het opzetten van nieuwe AWF's, alsmede bij de ontwikkelingen rondom de aanpassing van het Europolraadsbesluit, aangezien de onderhandelingen daarover al in een vergevorderd stadium zijn.
 - Tot slot meent Nederland dat, ook los van de kwestie van de bevoegdheden, hoe dan ook beter gewaarborgd moet zijn dat iedere lidstaat zeer snelle en adequate *follow up* realiseert na optreden van een of meer nationale leden, danwel het Eurojustcollege.